

РЕШЕНИЕ

№ 115

гр. Пазарджик, 20.09.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПАЗАРДЖИК в публично заседание на осми септември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Венцислав Г. Петров

при участието на секретаря Виолета Сл. Боева
като разгледа докладваното от Венцислав Г. Петров Търговско дело № 20225200900180 по описа за 2022 година

Предявен е иск от Н. С. Б., ЕГН *****, с адрес: с. М. К., ул. „***“, чрез адв. Г. Х. от **, срещу „ЗК Лев инс“ АД, ЕИК 121130788, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Симеоновско шосе“ № 67А, за заплащане на сума в размер на **7 5 000 лева**, представляващи част от обезщетение за неимуществени вреди в общ размер на 150 000 лева, претърпени в резултат на пътно-транспортно произшествие /ПТП/ от **** г., причинено виновно от Д. С. Б., като водач на л. а. ***, рег. № ***, при което почива синът на ищцата В. Г. Б., ведно със законната лихва от 26.01.2022 г. до окончателното плащане, на основание чл. 432, ал. 1 от КЗ.

Предявения иск се основава на следните **фактически твърдения**:

На ***** г., около 6:10 ч., в гр. П., по път I-8, с посока на движение към центъра на града се движи л. а. ***, с рег. № ***, управляван от Д. С. Б., като в района на ул. „П.“ № **, в близост до бензиностанция „***“, поради недостатъчно внимание блъска намиращия се отляво на пътното платно пешеходец В. Г. Б., който загинал на място. Бил съставен Констативен протокол за ПТП с пострадали лица № *** г. по описа на ОДМВР - П., образувано било и ДП № *** г. на ОД на МВР - П., пр. преписка № *** г. на ОП - П.. Излага се, че ищцата е майка на починалия, който е бил по-малкия от синовете й, и с който живеели в едно домакинство. След смъртта му ищцата изпаднала в тежка депресия, постоянно плачела, не искала да общува с никого. Излага се, че вина за инцидента има водачът на лекия автомобил,

чиято гражданска отговорност е застрахована при ответното дружество. Предявена е претенция до застрахователя с молба вх. № 785 от 26.01.2022 г. за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди, като същият е отказал плащане. Моли за уважаване на иска с присъждане на разноски.

В срока по чл. 367, ал. 1 от ГПК ответникът „ЗК Лев инс“ АД, чрез юрисконсулт К. А. е подал отговор на исковата молба, с който оспорва исковете по основание и размер. Не оспорва наличие на сключена застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите за л. а. ***, с рег. № ***, управлявано от Д. Б.. Твърди се, че вина за ПТП няма водачът на МПС. Излага се, че не са търпени твърдяните неимуществени вреди от ищцата. Прави се възражение за съпричиняване от страна на пострадалия поради несъобразяване на нормите на чл. 108, ал. 1 и ал. 2, т. 1 от ЗДвП, чл. 113, ал. 1, т. 1 и 2 и чл. 114, т. 1 и 2 от същия закон, подробно аргументирани. Относно лихвата се приема, че не се дължи на основание чл. 497, ал. 1, т. 2 от КЗ, тъй като са изискани допълнителни документи, които не са представени.

В допълнителната искова молба, постъпила в срока по чл. 372 от ГПК, се поддържа изложеното в исковата и се оспорват възраженията на ответника.

В срока по чл. 373, ал. 1 от ГПК е постъпил допълнителен отговор на ДИМ. Поддържа се изложеното в отговора.

По допустимостта на производството:

Легитимацията на страните съответства на твърденията на ищеца за претърпени вреди от деликт и застрахована гражданска отговорност на делинквента при ответника-застрахователно дружество.

Съдът счита, че в случая претенцията на ищеца за присъждане на законната лихва за забава представлява последица от евентуалното уважаване на иска за обезщетение и не се предявява като самостоятелен иск по чл. 86 от ЗЗД, поради което ищецът не е длъжен да сочи размер на търсената лихва.

Съдът приема, че надлежно е упражнено правото на иск, доколкото ищеца е провел описаната в чл. 498, ал. 1 и ал. 3 от КЗ процедура за разглеждане на претенцията пред застрахователя, като на 26.01.2022 г. го е сезирал с искане за заплащане на обезщетение досежно процесния инцидент, респ. същият е отказал плащане. Искът е предявен на 26.10.2022 г.

Съдът служебно е изискал информация за етапа на развитие на Досъдебното производство № *** г. на ОДМВР - П., пр. преписка № *** г. на Окръжна прокуратура - П., като с писмо вх. № 2543/14.03.2023 г. от ОП - П. е отговорено, че към момента няма повдигнато обвинение на конкретно лице за процесното ПТП (л. 78 от делото). Ето защо, не са били налице основанията за спиране на производството нито по чл. 229, ал. 1, т. 4 от ГПК, нито по чл. 229, ал. 1, т. 5 от ГПК, тъй като във висящото наказателно производство не е

повдигнато обвинение на конкретно лице, което да е идентично на лицето, чиято гражданска отговорност се изследва, като обуславяща отговорността на ответника.

По допустимостта на изменението в размера на предявения иск:

В последното открито съдебно заседание съдът допусна изменение в размера на иска за неимуществени вреди от 30 000 лева на 75 000 лева, частично от 150 000 лева. Изменението на иска по реда на чл. 214, ал. 1, изр. 3 от ГПК е допустимо, тъй като не се навежда ново основание, нито се претендира друг способ за защита, а преклузията в [чл. 372, ал. 2 от ГПК](#) не се отнася за искане за изменение на размера на иска (в този смисъл Определение № 715/10.12.2015 г. на ВКС по ч. т. д. № 3160/2015 г., II т. о.).

Съдът приема от фактическа страна следното:

На основание чл. 146, ал. 1, т. 3 и 4 от ГПК съдът е приел за безспорни и ненуждаещи се от доказване обстоятелствата: че между ответното дружество и водача Д. С. Б., управлявал л. а. ***, с рег. № ***, е сключена застраховка „ГО на автомобилистите“, валидна към датата на процесния инцидент; че ищцата е отправила претенция до застрахователя, като са го е сезирала с искане на 26.01.2022 г. за заплащане на обезщетения досежно процесния инцидент, но същият е отказал плащане.

Не е спорно, видно и от приетите доказателства, че ищцата Н. Б. е майка на починалия В. Б..

По делото са приложени материали от образуваното досъдебно производство ДП № *** г. на ОДМВР - П., пр. преписка № *** г. на ОП - П. .

От събраните по делото гласни доказателства се установява следното:

Свидетелят Д. С. Б. дава показания, че е участвал в пътния инцидент от **** г., като водач на л. а. ***, ударил смъртоносно В. Б.. Излага, че се е прибирал към гр. П., когато в 6.10 часа сутринта, изведнъж пред автомобила изскочил човек с тъмни друхи, който се хвърлил на предното стъкло от лявата страна. Не разбрал откъде е изскочил човека, тъй като в насрещната лента е имало колона от автомобили. На мястото на инцидента нямало пешеходна пътека. Поддържа, че пострадалият се хвърлил направо на предното му стъкло, тъй като нямало поражения по капака на автомобила. При удара лицето на пострадалия гледало напред, а свидетелят му виждал само гърба. Твърди, че се е движел в дясната лента. Всички автомобили били с включени къси светлини на фаровете. Между двете ленти имало малко очертано с маркировка островче. Излага, че толкова рано сутринта все още било тъмно и не видял човека. Твърди, че не е местил автомобила след удара. Звъннал на сина си, а той от своя страна позвънял на 112.

Свидетелят Н. Д. И. дава показания, че в деня на инцидента пътувал от гр. П. за гр. П., когато забелязъл спрял автомобил на аварийни светлини, а удареният човек бил пред автомобила. Зад автомобила видял обувка. Предното стъкло било счупено. Имало следи от гуми, като че ли били минали през кръв. Докато свидетелят бил на мястото, автомобилът не е местен. Пострадалият бил със скъсани тъмни дрехи.

Свидетелят Г. И. Б., зълва на ищцата (сестра на нейния съпруг), дава показания, че я познава от **. Мъжът на Н. починал *** г. Имала двама сина - И. и пострадалия В.. В. имал проблеми с очите. Много ѝ помагал в двора, бил спокоен човек. Работил на надник, а със заработеното помагал в домакинството. Поддържа, че Н. трудно приела смъртта на В.. Била много разстроена, постоянно плачела. Усещала липсата на В.. Сега нямало кой да ѝ помага, тъй като другият ѝ син работел в **** и често бил ****. Поддържа, че В. нямал психични проблеми. От време на време се почерпвал с алкохол, но не всеки ден. Въпреки това заявява, че знае от Н., че за един месец В. се лекувал *****

Свидетелят И. С. К., брат на ищцата, дава показания, че семейството на Н. били задружни. Един месец преди инцидента починал съпругът ѝ. Единият ѝ син работел в *** и два пъти в годината се прибирал при майка си в с. М. К.. Не било вярно, че В. не бил добре с къля. Напротив, дори имал много добра зрителна памет, само като видел телефонния номер, знаел кой го търси. Един месец лежал в *** След това, около една година, не е употребявал и капка, но впоследствие отново започнал да пие. Н. му е споделяла, че В. ѝ липсва, тъй като много ѝ помагал в тежката работа. Свидетелят твърди, че процесната сутрин В. е тръгнал, за да се види с него.

От изслушаното заключение по допуснатата САВТЕ, изготвена от вещо лице - автоексперт инж. В. Ф., прието от съда като пълно, обосновано и компетентно изготвено, се установява следното:

Процесното пътно платно е двулентово и двупосочно, респ. по една лента за всяка посока, като лентите са разделени с остров, очертан с пътна маркировка. Налична е хоризонтална маркировка от единична непрекъсната линия в добро състояние. По автомобила са установени счупено и отделено ляво странично огледало, счупена горна част на ляв фар, деформация на горната част на капака на двигателя надолу и счупено челно стъкло. Произшествието е настъпило на около 200 метра след указателната табела за гр. П.. В този участък няма пешеходни пътеки, пътят е прав и с дължина над 350 метра, в зоната на бензиностанция „***“ и базата на ***. В лявата зона на ПТП има разделителна хоризонтална маркировка /островчето/. Установява се, че скоростта на л. а. ** е била около **62 км/ч**, а в момента на удара не по-малко от 45 км/ч, при допустима максимална скоростта в населеното място от

50 км/ч. „Опасната зона за спиране“ се дефинира, като минимално необходимата зона /път, изминат от превозното средство/, който е необходим за водача да преустанови движението на превозното средство от момента на възприемане на опасността за първи път до окончателното спиране. Опасната зона за спиране на процесния лек автомобил при установената скорост на движение се определя на **60.07 метра**. В случая, автомобилът е изминал **48.50 метра** от първия момент, в който водачът е възприел опасността до мястото на удара. От посочените изчисления се стига до извода, че водачът е нямал техническата възможност да установи автомобила преди мястото на удара и да избегне произшествието чрез екстрено спиране ($60.07 > 48.5$). За да може да спре автомобила и да избегне удара, същият е следвало да се движи със скорост от **52.5 км/ч** или по-малка.

Отделно от това се прави извод, че водачът на л. а. *** - Д. Б., на ** години, би следвало да забележи пешеходеца на разстояние **от 35 до 55 метра**, при движение на къси светлини и наличие на насрещен автомобил. И в двата случая опасната зона е по-голяма от тази дистанция ($60.07 > 35 - 60.07 > 55$). Това означава, че същият е нямал техническата възможност да избегне произшествието независимо дали би реагирал от минималното (35 метра) или максималното възможно разстояние на забелязване на пешеходеца (55 метра). След подробен анализ на осветяването на зоната от светлините на фаровете е направен извод, че разстоянието, от което водачът реално може да забележи пешеходеца е дори по-малко от посоченото (35-55 м.), а именно **от 20 до 40 метра**, тъй като около средата на платното и в лявата лента осветяването е дори по-лошо (снимка л. 146 от делото).

Технически съобразената скорост с далечина на видимост е тази скорост, която осигурява техническата възможност водачът след като забележи препятствие, намиращо се пред ППС, своевременно да предприеме действия за предотвратяване на удар в него. От техническа гледна точка опасната ситуация на пътя възниква, когато пешеходецът попада в осветената зона от фаровете на автомобила. В случая технически съобразената скорост с далечината на видимост на къси светлини е около **57.7 км/ч**.

Относно движението на пешеходеца няма никакви данни - нито посока на движение (отдясно - наляво или отляво - надясно), нито темп на движение. Контактът с автомобила е бил при изправен странично или обърнат с лява част срещу автомобила човек. Ударът е настъпил върху дясната лента по посоката на движение на автомобила, на около 1.8 - 1.9 метра южно от дясната ограничителна линия (северен край на пътя). Ширината на лентата е 3.4 метра. Пешеходецът В. Б. се е движел по неосветен участък от пътното платно (при наличие на банкет), без да се съобрази с движението на моторните превозни средства, нито с тяхната посока,

направление или скорост, в момент и на място, когато това не е било безопасно.

Най-вероятният механизъм на ПТП е следният:

На 21.09.*** г., около 6.10 часа, в гр. П., по ул. „П.“, по прав и двупосочен участък, с по една лента във всяка посока, се движи л. а. ***, в нощни условия при осветеност от къси светлини на фаровете. Движението се извършва в дясната лента по посока Центъра със скорост от около 62 км/ч. Опасната зона за спиране при тази скорост е около 60 метра. Автомобилът приближава от прав и хоризонтален участък намиращата се отдясно бензиностанция „***“. По това време пешеходецът В. Б. се намирал в зоната след бензиностанцията, като извършвал движение около и по пътното платно. До този момент той бил разположен в невидимата /неосветената/ за водача автомобилна зона. Положението на пострадалия било изправен с гръб или с лява част към автомобила, облечен в тъмни дрехи. Водачът реагирал на аварийно спиране, когато автомобилът е бил на около 48.50 метра от мястото на удара. Ударът с пешеходеца настъпва в режим на спиране на МПС при скорост около 45 км/ч. За автомобила ударът е челен - ексцентричен в областта около левия фар, а за пешеходеца ударът е под центъра на тежестта на тялото в областта на лявата подбедрица, поради което тялото се подхвърля върху предната част на капака на двигателя, удря се в челното стъкло и отхвърлено застава надлъжно по оста на автомобила. След удара водачът спира автомобила на платното за движение върху собствената лента и извън нея с десни гуми, а тялото на пострадалия е пред него на около 2 метра и в средата на лентата. До пристигането на пътната полиция водачът с маневра напред и след това назад позиционира автомобила пред тялото.

Основните причина от техническа гледна точка за възникване на ПТП са: 1/ движението на пешеходеца Б. по неосветен участък върху платното за движение (при наличие на банкет), без да се съобразява с движението на моторните превозни средства, нито с тяхната посока, направление или скорост, в момент и на място, когато това не е било безопасно, както и 2/ несъобразената от водача скорост от 62 км/ч. При условие, че водачът на л. а. *** е управлявал автомобила със скорост по-ниска от 52.5 км/ч и е възприел пешеходеца като опасност от дистанция 48.5 метра, произшествието е предотвратимо от техническа гледна точка.

По делото се прие медицинско удостоверение от Държавна психиатрична болница - П., видно от което В. Б. е бил хоспитализиран на *** г. и изписан на ** г. с диагноза: Лека умствена изостаналост. Значително нарушение в поведението; вредна употреба на алкохол. Повод за хоспитализацията: конфликтно и агресивно поведение, насочено към близкия семеен кръг, на фона на употребата на твърд алкохол и олигофрения.

От изслушаното заключение по допуснатата СМЕ, изготвена от вещо лице д-р П. М., прието от съда като пълно, обосновано и компетентно изготвено, се установява следното: В момента на инициалния контакт, пострадалият е бил прав и обърнат с лявата или лявозадната си повърхност на тялото към автомобила. Последвал е удар в лявата подбедрица, последван от ротация на тялото по часовниковата стрелка, повдигане на тялото и възкачване на предното стъкло с удар на тилната част на главата и в лявото странично огледало и изпадане на терена. Няма данни какво е било движението на пострадалия преди удара. Концентрация от 1.72 промила е в границата на средна степен на алкохолно опиване. Характеризира се със значителни нарушения на мисловната дейност, речта, съобразителността, вниманието, ориентацията, координацията и със силно забавени реакции. Губи се чувството за пространственост, възниква световъртеж. С оглед установената лека умствена изостаналост, албинизъм /очно-кожен тип/ със значително намаление на зрителната острота и нистагъм, вредна употреба на алкохол, пострадалият е бил силно затруднен както да възприеме движещите се по пътя МПС, така и да съобрази поведението си адекватно с пътната обстановка. Вещото лице дава подробни разяснения при изслушването си в открито заседание.

Правни изводи:

Предявен е иск по чл. 432, ал. 1 от КЗ.

Съгласно цитираната правна норма увреденото лице, спрямо което застрахованият е отговорен, има право да иска обезщетението пряко от застрахователя по застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите при спазване на изискванията на чл. 380 от КЗ.

В производството по иск с правно основание по чл. 432, ал. 1 от КЗ върху ищеца лежи доказателствената тежест да установи: 1/ противоправно поведение от страна на делинквента; 2/ вреда; 3/ причинна връзка между деяния и вреда; 4/ вина (която се презумира); 5/ наличие на валидно застрахователно правоотношение между делинквента и застрахователното дружество по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите; 6/ настъпване на застрахователното събитие като юридически факт, пораждащ отговорността на застрахователя.

Отговорността на застрахователя за заплащане на обезщетение за вреди произтича от сключения застрахователен договор, а не от непозволено увреждане. Тази гражданска отговорност е функционално обусловена от отговорността на прекия причинител на застрахователното събитие, обстоятелство което обуславя отговорност на застрахователя за всички причинени от него вреди и при същите условия, при които отговаря самият

причинител на вредите.

По делото безспорно се установи наличието към датата на процесното ПТП на валидно застрахователно правоотношение между причинителя на вредата и ответника по застраховка ГО на автомобилистите.

Съгласно чл. 21, ал. 1 от ЗДвП, при избиране скоростта на движение на водача на пътно превозно средство (кат. В) е забранено да превишава 50 км/ч в населено място. Съгласно чл. 20 от ЗДвП, водачите са длъжни да контролират непрекъснато пътните превозни средства, които управляват, както и при избиране скоростта на движението да се съобразяват с атмосферните условия, с релефа на местността, със състоянието на пътя и на превозното средство, с превозвания товар, с характера и интензивността на движението, с конкретните условия на видимост, за да бъдат в състояние да спрат пред всяко предвидимо препятствие. Водачите са длъжни да намалят скоростта и в случай на необходимост да спрат, когато възникне опасност за движението.

От приетите по делото доказателства, вкл. изслушаното заключение по САвТЕ се установи, че водачът Д. Б. е управлявал своя л. а. *** със скорост от 62 км/ч при разрешена за в границите на населеното място такава от 50 км/ч. Съдът приема, че от техническа гледна точка съобразената скорост, т. е. тази, която с оглед далечината на видимост на къси светлини осигурява на водача възможност, след като забележи препятствие, намиращо се пред ППС, своевременно да предприеме действия за предотвратяване на удар в него, е в размер на 57.7 км/ч. В случая, мотиви относно опасната зона са ирелевантни, тъй като същата е изчислена при установена превишена от водача скорост. Опасната зона за спиране би могла да има ключово значение за отговорността на водача тогава, когато автомобилът се е движел с разрешената скорост, но въпреки това произшествието е настъпило, за да може да се направи преценка има ли водачът вина за инцидента или не. И обратното, установи се, че при условие, че водачът е управлявал автомобила със скорост по-ниска от 52.5 км/ч (или с разрешената скорост до 50 км/ч), произшествието е било предотвратимо. Следователно, виновното и противоправно деяние на водача е доказано.

Вредата представлява промяна на имуществото, правата, телесната цялост и здраве, душевност и психическо състояние на човека. Промяната може да се осъществи чрез смущение, накърняване или унищожаване на посочените човешки блага. Те могат да бъдат както имуществени (претърпяни загуби и пропуснати ползи), така и неимуществени (болки и страдания, изобщо негативните психически преживявания, които търпи или ще търпи увредения), стига да са пряка и непосредствена последица от увреждането.

Изложеното обуславя извод за наличие на всички кумулативно изискуеми предпоставки за възникване отговорността на застрахователното дружество: установен деликт при съответно авторство (Д. Б.), противоправност, вина, вреди (неимуществени – болки и страдания) и причинна връзка между деяние и вредите; наличие на валидно застрахователно правоотношение между причинителя и застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, респ. настъпване на застрахователното събитие като юридически факт, пораждащ отговорността на застрахователя.

По възражението за съпричиняване:

Съгласно чл. 51, ал. 2 от ЗЗД обезщетението за вредите, причинени на увредения може да се намали, ако сам той е допринесъл за настъпване на вредоносния резултат. Следователно граматическото и логическо тълкуване на цитираната норма дават основание да се приеме, че релевантен за съпричиняване на вредата от страна на увредения е само онзи конкретно установен принос на последния, без който не би се стигнало, наред с проявеното от виновния за непозволеното увреждане неправомерно поведение вредоносен резултат.

Обективният характер на съпричиняването е признат изрично от Върховния съд в ППВС № 17/1963 г. – т. 7, което има характер на задължителна съдебна практика по смисъла на чл. 280, ал. 1, т. 1 от ГПК. С цитираното постановление Пленумът на Върховния съд е приел със задължителна за съдилищата в Република България сила, че обезщетението за вреди от непозволено увреждане се намалява, ако и самият пострадал е допринесъл за тяхното настъпване, като се преценява единствено наличието на причинна връзка между поведението му и настъпилия вредоносен резултат, а не и на вината му.

Възражението за съпричиняване в случая се основава на това, че пострадалият е нарушил разпоредбите на чл. 108, ал. 1 и ал. 2, т. 1 от ЗДвП, чл. 113, ал. 1, т. 1 и 2 и чл. 114, т. 1 и 2 от ЗДвП, а именно: Пешеходците са длъжни да се движат по тротоара или банкета на пътното платно, а когато няма такива, по платното за движение, противоположно на посоката на движението на пътните превозни средства, по възможност най-близо до лявата му граница; при пресичане на платното за движение пешеходците са длъжни да преминават по пешеходните пътеки при спазване на следните правила: преди да навлязат на платното за движение, да се съобразят с приближаващите се пътни превозни средства; да не удължават ненужно пътя и времето за пресичане, както и да не спират без необходимост на платното за движение; на пешеходците е забранено да навлизат внезапно на платното за движение и да пресичат платното за движение при ограничена видимост.

В трайната съдебна практика се приема, че само по себе си нарушението на установените в ЗДвП и ППЗДвП правила за движение по пътищата не е основание да се приеме съпричиняване на вредоносния резултат от пострадалия, водещо до намаляване на дължимото се за същия обезщетение. Необходимо е нарушението да е в пряка причинна връзка с настъпилия вредоносен резултат, т. е. последният да е негово следствие, тъй като приложението на правилото на чл. 51, ал. 2 от ЗЗД е обусловено от наличието на причинна връзка между вредоносния резултат и поведението на пострадалия, с което той обективно е създал предпоставки и/или възможност за настъпване на увреждането. Застъпено е становището, че приносът трябва да е конкретен – да се изразява в извършването на определени действия или въздържане от такива от страна на пострадалото лице, както и да е доказан, а не хипотетично предполагаем (така и Решение № 16/4.02.2014 г. на ВКС по т. д. № 1858/2013 г., I т. о.).

В конкретния случай, пешеходецът В. Б. се е движел рано сутринта в 6.10 часа през месец ***, когато видимостта при нощни условия е намалена, по неосветен пътен участък. Обстоятелствата, касаещи виновното поведение на същия са ирелевантни (т. 7 от ППВС № 17/1963 г.). Единствено от значение е това, че пострадалият обективно е допринесъл за настъпване на инцидента, след като при алкохолно опиянение от средна степен и затруднение както да възприеме движещите се по пътя МПС, с оглед нарушената зрителна острота, така и да съобрази поведението си адекватно с пътната обстановка, се е движел около и по пътното платно (при наличие на банкет), при нарушена видимост, с тъмни дрехи, непозволяващи водачите на ППС да го различат от останалата обстановка по пътя, т. е. когато това не е било безопасно. С оглед на това, възражението за съпричиняване е основателно, като обезщетението, което съдът ще определи, следва да се **редуцира с 70 %**.

Обезщетението за неимуществени вреди с оглед приложението на чл. 52 от ЗЗД и критериите, за определянето му по справедливост, следва да отчита както общо-икономическата и социална рамка на равнището на живот към датата на ПТП – *** г., така и че тя е фон на проявление на конкретна неимуществена вреда за конкретния ищец. Моралните вреди са индивидуално определями и паричното обезщетение за тях следва да съответства на необходимото за преодоляването им. Не е пряка проява на справедливост, а е в дисхармония със справедливостта, определяне на парично обезщетение по-голямо от необходимото за обезщетяване на претърпените вреди.

В случая обективните данни, събрани по делото са, че към датата на процесния инцидент от *** г. пострадалият В. Б. е бил на ** г., който е живеел заедно с майка си в едно домакинство. Помагал ѝ в ежедневната

работа. Имал е период, в който е бил хоспитализиран в ДПБ - П., за да се лекува от алкохолна зависимост. Известен период от време след това не е употребявал алкохол, но преди инцидента отново започнал да злоупотребява с него. Събраните по делото доказателства установиха, че ищцата търпи негативни емоции във връзка със загубата на сина си, но доказаните от тях са в насока на това, че същата е останала без физическа подкрепа (нямало кой да ѝ помага) и по-малко духовна такава. В показанията на разпитаните свидетели няма конкретност, а общи твърдения и квалификации („плачела“, „усещала липсата на В.“). Релевантна за определяне размера на справедливото обезщетение е обществената оценка за баланс и еквивалентност, която следва да намери отражение при обосноваването, съобразно принципа на чл. 52 от ЗЗД, на конкретния присъден от съда размер. Преценката за справедливо определени суми за подобни, причинени в близък период вреди от деликт, следва да има за коректив формираната обща оценка за пропорционалност, защото справедливостта е елемент от правната реалност. Всичко това обосновава извод, че претърпените от ищцата Н. С. Б. неимуществени вреди подлежат на справедливо обезщетяване в размер на **120 000 лева**, което в достатъчна степен отговаря на обществено-икономическите условия към момента на настъпване на застрахователното събитие – 2021 г. и особеностите на случая, което намалено при условията на чл. 51, ал. 2 ЗЗД, съобразно приноса на пострадалия за увреждането с 70 %, води до извод за присъждане на сумата от **36 000 лева**. За разликата до предявения частичен иск от 75 000 лева - целият в размер на 150 000 лева следва да се отхвърли.

По отношение на законната лихва:

В действащия Кодекс за застраховането изрично е регламентирано, че застрахователното покритие включва и лихвите по чл. 429, ал. 2, т. 2 КЗ (арг. чл. 493, ал. 1, т. 5 от КЗ), тоест застрахователят отговаря за лихвата за забава, когато застрахованият отговаря за тях пред увреденото лице, което в хипотезата на деликта произтича от правилото на чл. 84, ал. 3 от ЗЗД. Въпреки това в чл. 429, ал. 3 от КЗ е регламентирано, че лихвите за забава на застрахования по ал. 2, т. 2, за които той отговаря пред увреденото лице, се плащат от застрахователя само в рамките на застрахователната сума (лимита на отговорност). В този случай от застрахователя се плащат само лихвите за забава, дължими от застрахования, считано от датата на уведомяването от застрахования за настъпването на застрахователното събитие по реда на чл. 430, ал. 1, т. 2 от КЗ или от датата на уведомяване или на предявяване на застрахователна претенция от увреденото лице, която от датите е най-ранна.

Или, отговорността на прекия причинител за лихви, считано от датата на непозволеното увреждане съществува, но същата (по силата на самия кодекс) се поема от застрахователя от един по-късен момент, в който му е

станало известно настъпването на застрахователното събитие. Не е налице законова възможност в тежест на застрахователя да се възложат и лихвите за времето от увреждането до уведомяването му за това. Този извод не може да бъде оборен от правилото на чл. 497 от КЗ във вр. с чл. 496 от КЗ. Тези норми установяват отговорността на самия застраховател за плащане на законни лихви върху дължимо обезщетение, която отговорност е резултат от неговата собствена забава.

По делото безспорно се прие, че ищцата е отправила претенция пред застрахователя на 26.01.2022 г. за заплащане на обезщетение по повод процесното ПТП, респ. не се установи друга по-ранна дата, на която самият застрахован е уведомил застрахователя – ответник. Ето защо, единственият доказан момент, в който на застрахователя му е станало известно настъпването на застрахователното събитие е 26.01.2022 г., която дата следва да се приеме и за датата, от която тече и законната лихва за забава върху присъденото обезщетение.

По разноските:

Ищцата претендира разноски за адвокатско възнаграждение от 7 980 лева с ДДС (платено по банков път с представяне на вн. бележка), 234 лева - депозит за САВТЕ, 3 000 лева - държавна такса, 30 лева - депозит за свидетел и 5 лева за съдебно удостоверение.

Направено е възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение от ответника, на основание чл. 78, ал. 5 от ГПК. Същото е неоснователно, тъй като това е минималното възнаграждение по наредбата - чл. 7, ал. 2, т. 4. Разноски за свидетел не са направени от страната, тъй като свидетелят не заяви своевременно желание да му бъде изплатен разход за явяването - чл. 168 от ГПК.

При това положение и с оглед уважената част от иска, ответникът следва да заплати на ищцата разноски в размер на **5 382.72 лева** - чл. 78, ал. 1 от ГПК.

Ответникът претендира разноски за 10 лева - 2 бр. съдебни удостоверения, 30 лева - депозит за свидетел, 234 лева - депозит за САВТЕ, 250 лева - депозит за СМЕ и 540 лева - юрисконсултско възнаграждение по чл. 78, ал. 8 вр. ал. 3 от ГПК. Разноски за свидетел не са направени от страната, тъй като свидетелят не заяви своевременно желание да му бъде изплатен разход за явяването - чл. 168 от ГПК. Съдът определя юрисконсултско възнаграждение, съгласно чл. 25, ал. 2 вр. ал. 1 от Наредбата за правната помощ в размер на 540 лева.

При това положение и с оглед отхвърлената част от иска, ищцата следва да заплати на ответника разноски в размер на **1 034 лева** - чл. 78, ал. 1

от ГПК.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА „ЗК Лев инс“ АД, ЕИК 121130788, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Симеоновско шосе“ № 67А, *да заплати* на Н. С. Б., ЕГН *****, с адрес: с. М. К., ул. „***“, обезщетение в размер на **36 000 лева** (трийсет и шест хиляди) за претърпените от нея неимуществени вреди – болки и страдания, настъпили от ПТП на **** г. по вина на Д. С. Б., като водач на л. а. ***, рег. № ***, при което почива синът ѝ В. Г. Б., ведно със законната лихва от 26.01.2022 г. до окончателното изплащане на сумата, на основание чл. 432, ал. 1 от КЗ, като

ОТХВЪРЛЯ иска за разликата над присъдените 36 000 (трийсет и шест хиляди) лева до претендираните 75 000 (седемдесет и пет хиляди) лева, частично от 150 000 лева, като неоснователен.

ОСЪЖДА „ЗК Лев инс“ АД, ЕИК 121130788, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Симеоновско шосе“ № 67А, *да заплати* на Н. С. Б., ЕГН *****, с адрес: с. М. К., ул. „***“, сумата от **5 382.72 лева** (пет хиляди триста осемдесет и два лева и 72 стотинки), представляваща съдебно-деловодни разноски и адвокатско възнаграждение, съразмерно на уважената част от иска, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК.

ОСЪЖДА Н. С. Б., ЕГН *****, с адрес: с. М. К., ул. „***“, *да заплати* на „ЗК Лев инс“ АД, ЕИК 121130788, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Симеоновско шосе“ № 67А, сумата от **1 034 лева** (хиляда трийсет и четири), представляващи съдебно-деловодни разноски, съразмерно на отхвърлената част от иска, на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК.

Решението може да бъде обжалвано пред Пловдивския апелативен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Пазарджик: _____